משבשתא היא. והכי איבעי ליה למיתני מט' שעות ומחצה ואילך: **וקא תנא קמיה.** להך מתניתא הכי מט' שעות ולמעלה אלמא מתרצתא היא: **אלא מחוורתא כרב הונא.** ומן המנחה דקתני מתניתא קמייתא סמוך למנחה קאמר: **הלכה מכלל דפליגי להפסקה.** הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה בערב הפסח דמשמע דפליג נמי רבי יוסי בערב הפסח להפסקה הוא דפליג דאם התחיל לאכול אף בערב הפסח אינו מפסיק אבל להתחיל מודה ר' יוסי דאסור ומתניתין בהתחלה לרבי יוסי איצטריך דקמשמע לן דמודה רבי יוסי בערב הפסח דאין מתחילין: **דתניא:** דבהפסקה נמי פליגי: **אין הלכה כרבי יהודה.** דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: **ואם כרבי יוסי.** דאמר אין מפסיקין כלל: **אלא פורס מפה.** על השולחן ומקדש היום וחוזר ואוכל:

כך

רש"ם

דילמא משבשתא היא. דה"ל למיתני מט' שעות ומחצה ולמעלה א"נ מן המנחה ולמעלה כדתניא בהיא קמייתא: **אמר מרימר.** לאו משבשתא היא: **אלא קשיא.** הך ברייתא בתרייתא דקתני מט' ולמעלה אלמא סמוך למנחה קאסר רבי יהודה בערבי שבתות ויו"ט וליכא לאוקומי השתא מתניתין כרבי יהודה דמאי שנא ערבי פסחים דנקט בהו סמוך למנחה טפי משבתות ויו"ט: **אלא מחוורתא כרב הונא.** דלרבי יוסי איצטריך ומן המנחה דקתני הך ברייתא סמוך למנחה קאמר: **מכלל דפליג רבי יוסי בתרוייהו.** אפי' בערב הפסח והיכי מוקי למתני' כר' יוסי: **מכלל דפליגי להפסקה.** הא דא"ר ירמיה הלכה כרבי יהודה בערב הפסח דמשמע דפליג נמי רבי יוסי בע"פ להפסקה הוא דפליג דאי התחיל לאכול אף בע"פ אינו מפסיק אבל להתחיל מודי ר' יוסי דאסור ומתני' בהתחלה ולר' יוסי איצטריך דקמ"ל דמודי ר' יוסי בערב הפסח דאין מתחילין: **דתניא:** דבהפסקה נמי פליגי: **מפסיקין לשבתות.** אם התחיל סעודתו בהיתר קודם המנחה והיה אוכל והולך על שתחשך (א) אפי' לר' יהודה מפסיק סעודתו מיד כשיחשיך ומקדש היום: **וקדש עליהן.** ה"ג בתוספתא דברכות **אמר לו רבן גמליאל לר' יוסי בר' רצונך שנפסיק וניחוש לדברי יהודה חבירנו אמר לו בכל יום אתה מחבב דבריי לפני יהודה ועכשיו אתה מחבב דברי יהודה בפני הגס לכבוש את המלכה עמי בבית אמר לו א"כ לא נפסיק שמא יראו התלמידים ויקבעו הלכה לדורות אמרו לא זזו משם עד שקבעו הלכה כר' יוסי: אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה לא כר' יהודה ולא כר' יוסי אלא** [א]**פורס מפה ומקדש איני והא אמר רב תחליפא בר אבדימי אמר שמואל כשם שמפסיקין לקידוש**

כך

דילמא משבשתא היא א"ל מרימר ואיתימא רב יימר אנא איקלעי לפירקיה דרב פנחס בריה דרב אמי וקם תנא ותני קמיה וקיבלה מיניה אי הכי קשיא אלא מחוורתא כדרב הונא ולרב הונא מי ניחא והאמר רבי ירמיה א"ר יוחנן ואיתימא א"ר אבהו א"ר יוסי בר רבי חנינא הלכה כר' יהודה בערב הפסח והלכה כר' יוסי בע"ש הלכה כר' יהודה בערב הפסח [ב]מכלל דפליג רבי יוסי בתרוייהו לא הלכה מכלל דפליגי בהפסקה דתניא [ג]מפסיקין לשבתות דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר אין מפסיקין ומעשה ברשב"ג [ורבי יהודה] ורבי יוסי שהיו מסובין בעכו וקדש עליהם היום א"ל רשב"ג לרבי יוסי ברבי רצונך נפסיק וניחוש לדברי יהודה חבירנו אמר לו בכל יום ויום אתה מחבב דבריי לפני רבי יהודה ועכשיו אתה מחבב דברי רבי יהודה בפני [1]הגס לכבוש את המלכה עמי בבית א"ל א"כ לא נפסיק שמא יראו התלמידים ויקבעו הלכה לדורות אמרו לא זזו משם עד שקבעו הלכה כר' יוסי: אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה לא כר' יהודה ולא כר' יוסי אלא [א]פורס מפה ומקדש איני והא אמר רב תחליפא בר אבדימי אמר שמואל כשם שמפסיקין לקידוש

כך

במקוס עקירת שולחן לרבי יהודה: **רבי** יוסי אומר אין מפסיקין. וגומר כל הסעודה ומברך ברכת המזון ואח"כ מקדש כדמוכח בברייתא דלקמן (דף קב.) משמע דאין צריך לעשות סעודה [ד] לשם שבת [ה] דאי צריך מה לו להמתין יפסיק מיד ואח"ת ואיך יעשו קידוש בלא סעודה הלא אין קידוש אלא במקוס סעודה וי"ל דאשיב קידוש במקוס סעודה כיון שמיד אחר הסעודה עושה קידוש ואותה סעודה עולה לו לסעודת שבת כדמוכח בתוספתא דקתני במילתיה דרבי יוסי ומזכיר של שבת בברכת המזון ומיהו קשה לר' יוסי אין יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו אלא אחר ברכת המזון ולא יעשו סעודה אחרת וי"ל דיעשו ד' כוסות שלא כסדר הרגילין לעשות כוס ברכת המזון תחלה ואחריו כוס של קידוש וירקות ואחריו כוס שלישי למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס רביעי הלל: **אין מפסיקין.** בהתחילו בהיתר אייתי דבהתחילו באיסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולרבי יהודה נמי דמפסיקין היינו כשכבר קידש היום כדמוכח בעובדא דמייתי דקתני וקידש עליהן היום אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כרבי יוסי ובערבי שבתות וי"ט אפי' להתחיל שרי כר' יוסי דרבי יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי כדמוכח בעירובין (דף מו:) ובערבי פסחים אסור להתחיל ואם התחיל אפי' בהיתר מפסיקין בברכת המזון דבהא פסקינן כר' יהודה ומורי רבינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי בהפסקה בההוא עובדא מכלל דלכתחלה לא קי"ל כוותיה ועוד כתב בה"ג דבע"ש אין להתחיל לאכול מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא יפסיק אבל לא לאתחולי לא [ו] וע"כ ה"פ דלא קי"ל כרבי יוסי אלא להפסקה אבל לא להתחיל [ז]: **שהיין מסובין והתחילו בהיתר שהרי רבי יהודה היה שם.** ה"ג בתוספתא אמר לו א"כ לא נפסיק וה"פ א"כ כיון שמחית [ח] לא נפסיק שמא ירמו התלמידים: **אלא פורס מפה ומקדש.** פי' רש"ס דאית ליה לשמואל דהלכה כר' יוסי אלא שבא להחמיר על דבריו שלא לגמור סעודה קודם קידוש דאי לא תימא הכי שמואל דאמר כמאן דברייתא דקתני פורס מפה ומקדש לא מיירי בהפסקת אכילה אלא בבא להתחיל לאכול ובאנס דחק דשמואל סבר כחכמים דהכי איתא בירושלמי רב יהודה בשם שמואל זו דברי ר' יהודה ור' יוסי אבל חכמים אומרים פורס מפה ומקדש וצריך לדקדק כמאן הלכה דאע"ג דאמר ר' יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי ובמי שהוציאוהו (שם ד' מז:) משמע דהלכה כר' יוחנן לגבי שמואל איכא חד לישנא דלא א"ר יוחנן ורב נמי סבר לקמן (ד' קה.) כשמואל וקאמר שבת קבעה נפשה ואע"ג דבשל סופרים הלך אחר המיקל היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (ד' ז.):

כך

דילמא משבשתא היא. ה"ג בתוספתא דברכות **אמר לו רבן גמליאל לר' יוסי בר' רצונך שנפסיק וניחוש לדברי יהודה חבירנו אמר לו בכל יום אתה מחבב דבריי לפני יהודה ועכשיו אתה מחבב דברי יהודה בפני הגס לכבוש את המלכה עמי בבית אמר לו א"כ לא נפסיק שמא יראו התלמידים:** ברבי. כך קראו רשב"ג לר' יוסי בר חלפתא כלומר גדול הדור: **הגס לכבוש.** כלומר בפני אתה מבייש: **אמר לו רשב"ג א"כ לא נפסיק לו.** שמעינן מהכא דבערבי פסחים אסור לאכול מסוף ט' שעות ולמעלה כשתם מתני' אבל בערבי שבתות וי"ט מותר לאכול מן המנחה ולמעלה דהא סתם לן תנא דמתני' כרבי יוסי מדנקט ערבי פסחים מכלל דבשאר י"ט שרי וקי"ל נמי (עירובין ד' מו:) הלכה כר' יוסי מחבירו דר' יוסי אפי' להתחיל ולאכול אחר ט' שרי בהדיא לקמן [ע"ב] בשמעתין דאמר אלא הא דתניא ושוין שמתחילין אימת אי בע"ש הא פליג ר' יהודה ומיהו לענין הפסקה אין הלכה כר' יוסי בערבי פסחים אלא כר' יהודה שאם התחיל לאכול קודם ט' ונמשך אכילתו עד שחשיכה צריך לעקור את השולחן מיד כשיחשיך ולהחזירו לשם פסח ובשבתות וי"ט לא יפסיק אלא פורס מפה ומקדש ואח"כ גומר סעודתו: **לא כר' יהודה.** דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: **ולא כר' יוסי.** דאמר א"צ להפסיק כלל אלא יגמור סעודתו אפי' משחשיכה ויברכו בהמ"ז ואח"כ מביא לו כוס שני לקידוש היום כדתניא לקמן בשמעתין אלא פורס מפה על המאכל כדין כל שבתות השנה שהביאו לחם על השולחן קודם קידוש כדתני' לקמן (ד' קב.) א"נ משום סילוק פתורא ואח"כ אומר קידוש היום עלהכוס וחוזר ואוכל וגומר סעודתו. ונראה בעיני דס"ל לשמואל דהלכה כרבי יוסי כדקתני בברייתא שקבעו הלכה כמותו אלא שבא להחמיר על עצמו קצת שלא יגמור סעודתו ויקדש אח"כ אלא יקדש תחלה ואח"כ יגמור סעודתו דאלא"ה שמואל דאמ' כמאן דהא ברייתא דקתני פורס מפה ומקדש לא קאי אהפסקת אכילה כלל אלא בבא לקדש עתה ולאכול בשבת לכתחלה מיירי:

כך

תורה אור השלם

1. וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּנַּת הַבִּירָנִן אֶל בֵּית מִשְׁתֵּה הַיָּיִן וְהָמָן נֹפֵל עַל הַמִּטָּה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲגַם לִכְבּוֹשׁ אֶת הַמַּלְכָּה עִמִּי בַּבָּיִת הַדָּבָר יָצָא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמָן חָפוּ: אסתר ז ח

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה מפסיקין וכו' עד שתחשך לר' יהודה כל"ל ותיבת אפילו נמחק:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה מכלל. ודייק מדאמרינן אין מפסיקין וכו' דבע"ש שרי ר"י אפי' להתחיל. קשה לי הא ר"י אמר דאין מפסיקין אפי' אחר שתחשך להתחיל אסור קודש קידוש דמ"מ אין מפסיקין וע"ע:

מוסף תוספות

א. אפי' כר' יהודה. תוס' שאנ. ב. כל שכן דאין מפסיקין. תוס' ר"פ. ג. גבי אין הלכה לא כר' יהודה ולא כר' יוסי. תוס' שאנ. ד. אחרת. שס. ה. ולשם פסח. שס. ו. וקשה דלכאורה משמע בשמעתין דשני מחלוקות הם, דפליגי בהתחלה ופליגי בהפסקה. תוס' ר"פ. ז. כדברי רבינו יחיאל. שס. ח. נ"ל. כלומר כיון שאתה כועס. שס.

רבינו חננאל

ושקלינן וטרינן ואוקמה רב הונא למתני' כרבי יוסי, ובערב הפסח משום חיובא דמצה אסיר למיכל מן המנחה ולמעלה, ומודה ליה לרבי יהודה בערב הפסח. והא דאמר ר' יוחנן הלכה כרבי יהודה בערב הפסח והלכה כרבי יוסי בערבי שבתות ובערבי ימים טובים. אוקימנה להפסקה, דתניא מפסיקין לשבת, ועוקרין את השלחן ומקדשין ומברכין ברכת המזון. דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר אין מפסיקין, אלא גומרין סעודתן ומברכין ברכת המזון ואחר כך מקדשין. ומעשה ברבן גמליאל ור' יוסי ור' יהודה שהיו מסובין בעכו וכו' עד לא זזו משם עד שקבעו הלכה כרבי יוסי. אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי יוסי אלא פורס מפה ומקדש.

ו א מיי' פכ"ט מהלכות שבת הלכה יב סמג עשין כט טוש"ע או"ח סימן רעז סעיף ד: